

DELEGATURA UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dnia 2008-07-23

RKT – 61-02/08/HS

DECYZJA Nr RKT - 26 /2008

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm. Dz. U. z 2007r. Nr 99 poz. 660 i Dz.U. Nr 171 poz. 1206) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939),

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Maciejowi K. i Ryszardowi R. wspólnikom spółki cywilnej o nazwie TRACO-SAT prowadzącym działalność gospodarczą pod adresem Kędzierzyn-Koźle, w toku którego **zostało uprawdopodobnione, że w/w przedsiębiorcy stosują praktyki polegające na:**

1. stosowaniu w regulaminie usług telekomunikacyjnych postanowień wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **„Dostawca usług nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody poniesione przez abonenta w wyniku utraty danych lub opóźnienia w otrzymaniu lub przesłaniu danych, spowodowane brakiem transmisji, nieprawidłową bądź powolną transmisją, opóźnieniami lub przerwami w świadczeniu usług internetowych”**, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
2. stosowaniu w regulaminie usług telekomunikacyjnych postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **„Dostawca usług ponosi odpowiedzialność za szkody, jakie abonent poniósł w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem usług, wyłącznie w zakresie określonym w regulaminie. Odpowiedzialność dostawcy usług nie obejmuje utraconych przez abonenta korzyści”**, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,
3. stosowaniu w regulaminie usług telekomunikacyjnych postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks

postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: „**Za okres przerwy w świadczeniu innej Usługi wynikający z Awarii trwającej dłużej niż 36 godzin Abonentowi przysługuje prawo obniżenia opłaty abonamentowej w wysokości 1/30 za każdy dzień braku sygnału**” oraz „**Krótkotrwale, nie trwające zwykle dłużej niż 36 godzin w miesiącu, przerwy w możliwości korzystania z Usług związane z prowadzonymi przez Dostawcę usług niezbędnymi pracami konserwacyjnymi Sprzętu lub innymi uzasadnionymi przyczynami, nie stanowi naruszenia Umowy Abonenckiej**”, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

4. naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, do czego mogło dojść w wyniku niezawierania w umowach z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych oraz w regulaminie usług telekomunikacyjnych informacji zawierającej nazwę, adres i siedzibę dostawcy usług, wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 56 ust. 3 pkt 1, a także art. 60 pkt 1 ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), co jest niezgodne z ar. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

po przyjęciu zobowiązania w/w przedsiębiorców do doręczenia konsumentom zmienionych umów, które zostały przesłane w załączeniu do pisma z dnia 14.02.2008r. (karty nr 35-57) **nakłada się na Macieja K. i Ryszarda R. obowiązek wykonania tego zobowiązania w terminie do dnia 30 września 2008r.**

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakłada się na Macieja K. i Ryszarda R. wspólników spółki cywilnej o nazwie TRACO-SAT prowadzących działalność gospodarczą pod adresem Kędzierzyn-Koźle, obowiązek złożenia w terminie do 30 października 2008 r. informacji o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania nałożonego w punkcie I tej decyzji, przy czym sprawozdanie powinno zawierać:

- a/ informację na temat, ile umów z konsumentami zawartych przed wprowadzeniem w życie zmienionych wzorców umowy wymagało zmiany,
- b/ informację, na temat, do ilu konsumentów, o których mowa w punkcie a/ przesłano zmienione wzorce umowy, tj. regulamin i wzór umowy.

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej także Prezesem Urzędu) przeprowadzono postępowanie wyjaśniające (RKT-405-56/07/HS) w sprawie działalności Macieja K. i Ryszarda R. wspólników spółki cywilnej o nazwie TRACO-SAT prowadzących działalność gospodarczą pod adresem Kędzierzyn-Koźle, (zwanym dalej także przedsiębiorcami). W toku przedmiotowego postępowania wyjaśniającego powzięto podejrzenie, że przedsiębiorcy mogą stosować praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, wobec tego, postanowieniem nr 1 z dnia 02.01.2008r. (karta nr 1) wszczęto niniejsze postępowanie pod zarzutami opisanymi w punkcie I sentencji tej decyzji.

W ramach prowadzonych czynności przedsiębiorcy uznali zarzuty oraz poinformowali, że planują dostarczyć konsumentom zmienione wzorce umowy (karta nr 3). Przedsiębiorcy przesłali zmienione umowy oraz zmieniony regulamin (karty nr 35 -57).

Pismem z dnia 06.05.2008r. (karta nr 69) zawiadomiono o zakończeniu zbierania materiału dowodowego.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Ryszard R. prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle (karta nr 14); podobnie Maciej K. (karta nr 15). Przedsiębiorcy ci, wspólnicy spółki cywilnej Traco-Sat pod numerem 200 wpisani są do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych (karta nr 18).

Z dokumentów zgromadzonych w toku postępowania wyjaśniającego wynika, że wspólnicy spółki cywilnej posługują się następującymi wzorcami umownymi:

- 1/ „Umowa Abonencka o świadczenie usług telekomunikacyjnych” zawarta z konsumentami (karty nr 26-32).
- 2/ „Regulamin Usług Telekomunikacyjnych świadczonych przez S.C. Traco-Sat ważny od ...05-2005” (karty nr 21-25),
- 3/ „Cennik usług od 2007-03-01” (karta nr 20).

Uznając zarzuty Prezesa Urzędu, od dnia 2 stycznia 2008r. przedsiębiorcy stosują zmienione wzory umowy:

- 1/ Umowa Abonencka (karty nr 35-36, 42-43, 50-51),
- 2/ Regulamin korzystania z usług telekomunikacyjnych S.C. Traco-Sat (karty nr 40 -41),
które określają prawa i obowiązki konsumentów – abonentów telewizji kablowej.

Okoliczność stosowania ww. wzorców umownych, a tym samym postanowień z nich wynikających udokumentowano gromadząc umowy faktycznie zawarte z konsumentami (dowód: karty nr 20-32 i nr 35-57). W związku z tym, ilekroć w dalszej części decyzji będzie mowa o zapisach przedmiotowych wzorców należy przez to rozumieć także postanowienia umów rzeczywiście zawartych z konsumentami.

Wzór umowy o nazwie „Regulamin Usług Telekomunikacyjnych świadczonych przez S.C. Traco-Sat ważny od ...05-2005” zawiera cztery klauzule abuzywne.

Według § 23 pkt 3 regulaminu – „Dostawca usług nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody poniesione przez abonenta w wyniku utraty danych lub opóźnienia w otrzymaniu lub przesłaniu danych, spowodowane brakiem transmisji, nieprawidłową bądź powolną transmisją, opóźnieniami lub przerwami w świadczeniu usług internetowych”.

Według § 34 pkt 1 regulaminu – „Dostawca usług ponosi odpowiedzialność za szkody, jakie abonent poniósł w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem usług, wyłącznie w zakresie określonym w regulaminie. Odpowiedzialność dostawcy usług nie obejmuje utraconych przez abonenta korzyści.”

Według § 36 pkt 2 regulaminu – „Za okres przerwy w świadczeniu innej usługi wynikające z awarii trwającej dłużej niż 36 godzin abonentowi przysługuje prawo obniżenia opłaty abonamentowej w wysokości 1/30 za każdy dzień braku sygnału” oraz § 37 regulaminu – „Krótkotrwałe, nie trwające zwykle dłużej niż 36 godzin w miesiącu, przerwy w możliwości korzystania z usług związane z prowadzeniem przez dostawcę usług niezbędnymi pracami konserwacyjnymi sprzętu lub innymi uzasadnionymi przyczynami, nie stanowi naruszenia umowy abonenckiej.” (dowód: karty nr 21-25).

W umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami brak nazwy dostawcy usług. W umowie nazwa dostawcy usług określona jest w następujący sposób: S.C. Traco-Sat w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Bałtyckiej 2. (dowód karty nr 26, 29, 31). Wspólnicy spółki cywilnej uzyskali status przedsiębiorców i prowadzą działalność gospodarczą na podstawie zaświadczeń o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej (karty nr 14-15). Według zaświadczenia o wpisie do

rejstru przedsiębiorców telekomunikacyjnych (karta nr 18) nazwa podmiotu uprawnionego do prowadzenia działalności gospodarczej to: S.C. Traco-Sat Maciej K. Ryszard R. w Kędzierzynie-Koźlu. Informacja zawierająca nazwę dostawy usług jest uzupełniona w umowach zawieranych od dnia 02.01.2008 r. - znajduje się pełna nazwa i adres dostawcy usług telekomunikacyjnych (dowód karty nr 35-36, 42-43, 50-51).

Przedsiębiorcy powiadomili Prezesa Urzędu, że od stycznia 2008 r. wymieniają z konsumentami umowy (karta nr 3), co planują zakończyć do dnia 30.09.2008 r. (dowód karta nr 67).

Przedsiębiorcy poinformowali Prezesa Urzędu o przychodzie osiągniętym w roku podatkowym 2007 (dowód: karta nr 62).

Prezes Urzędu zważył, co następuje.

I.

Do umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.), jak i zapisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm., zwanej dalej także Kc). Postanowienia umów ww. rodzaju nie mogą zawierać postanowień sprzecznych z przywołanymi aktami prawnymi oraz tożsamych z klauzulami uznanymi na mocy prawomocnych wyroków za niedozwolone przez Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej także SOKiK) i wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (zwanego dalej także rejestrem), a także muszą zawierać należyty zakres informacji, do przekazania których przedsiębiorcy są zobowiązani. Zachowania przedsiębiorców sprzeczne z regulacjami ww. aktów prawnych kwalifikowane są jako bezprawne i jeśli godzą w zbiorowe interesy konsumentów mogą zostać uznane za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o jakich mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Dla stwierdzenia naruszenia przywołanego powyżej przepisu prawa kumulatywnie muszą zostać spełnione następujące przesłanki:

- określone zachowanie przedsiębiorców musi być bezprawne,
- zachowanie to musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

Okoliczność spełnienia pierwszej z ww. przesłanek zostanie poniżej oddzielnie rozważona dla każdego z zarzutów. Jak wynika z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawa ta określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Działania oparte na przepisach niniejszej ustawy są zatem podejmowane w interesie publicznym, w celu ochrony interesów zbiorowości, a nie wprost poszczególnych uczestników rynku. Naruszenie interesu publicznego stanowi bezwzględny warunek do uznania kompetencji Prezesa Urzędu do rozstrzygnięcia określonej sprawy. Interes publiczny zostaje naruszony wówczas, gdy oceniane działania godzą w interesy ogólnospołeczne i dotyczą szerokiego kręgu uczestników rynku i poprzez to powodują zaburzenia w jego prawidłowym funkcjonowaniu. Uwzględniając charakter praktyk opisanych w niniejszej decyzji należało stwierdzić, że w rozważanej sprawie przesłanka naruszenia interesu publicznoprawnego sformułowana w art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona. Badane praktyki przedsiębiorców, które opisano szczegółowo poniżej, godzą w interesy nie tylko poszczególnych osób, ale przede wszystkim w interesy ogółu konsumentów, całej ich zbiorowości. Niekorzystne skutki prowadzonych przez przedsiębiorców działań mają wpływ na szeroką grupę konsumentów, którzy zawarli z nimi umowy. Stanowią one zagrożenie także dla wszystkich tych konsumentów, którzy potencjalnie mogą stać się kontrahentami przedsiębiorców, przeciwko którym jest prowadzone niniejsze postępowanie. Ich zachowania

oddziałują lub mogą oddziaływać na nieoznaczoną grupę osób, której skład ulega systematycznym zmianom. Potencjalnie każdy konsument zamieszkały na obszarze działania przedsiębiorców może bowiem zawrzeć umowę dotyczącą świadczenia usług telekomunikacyjnych, co naraża szeroką rzeszę podmiotów na niekorzystne konsekwencje wymierzonych przeciwko nim praktyk. Dodać należy, że zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustawa ta reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli praktyki te wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dla stwierdzenia, że dana praktyka godzi w zbiorowe interesy konsumentów wystarczające jest więc wykazanie, że potencjalnie istniało zagrożenie naruszenia interesów w skutek np. zastosowania określonego postanowienia w umowach z konsumentami w przypadku zaistnienia określonych okoliczności. Zagadnienie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów nie będzie oddzielnie poruszane przy poszczególnych praktykach wymienionych w pkt. I 1 – 4 przedmiotowej decyzji, gdyż w przypadku wszystkich praktyk kwestia ta kształtuje się identycznie, co uzasadnia odniesienie się do niniejszego problemu łącznie w tym miejscu. Wobec tego należało uznać, że Prezes Urzędu posiada kompetencję do podjęcia działań w niniejszej sprawie oraz wydania przedmiotowej decyzji.

1. Pierwszy z postawionych przedsiębiorcom zarzutów dotyczy posługiwania się w § 23 pkt 3 „Regulaminu Usług Telekomunikacyjnych świadczonych przez S.C. Traco-Sat ważny od ...05-2005” postanowieniem – „Dostawca usług nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody poniesione przez abonenta w wyniku utraty danych lub opóźnienia w otrzymaniu lub przesłaniu danych, spowodowane brakiem transmisji, nieprawidłową bądź powolną transmisją, opóźnieniami lub przerwami w świadczeniu usług internetowych”. Według kwestionowanego zapisu przedsiębiorcy uznali, że nie ponoszą odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody poniesione przez abonenta w sytuacji braku lub przerw w świadczeniu usług internetowych. Należy podkreślić, że usługa telekomunikacyjna polega na nieprzerwanym dostarczaniu przez operatora sygnału do urządzeń odbiorczych abonenta, który jest zobowiązany do uiszczania opłaty abonamentowej. Świadczenie operatora jest zobowiązaniem ciągłym, a on sam jest zobowiązany do dostarczania sygnału z należytą starannością. W tym miejscu należy zauważyć, że stosownie do art. 104 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego do odpowiedzialności przedsiębiorców telekomunikacyjnych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usługi telekomunikacyjnej stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. Wobec tego przy rozważaniu badanej kwestii trzeba przejść na grunt regulacji kodeksowych, ze szczególnym uwzględnieniem art. 471 Kc, który stanowi, że dłużnik jest obowiązany do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Z powyższego wynika, że dłużnik jest obowiązany do naprawienia całej powstałej szkody. Niedopuszczalne jest, zwłaszcza w obrocie konsumenckim, aby odpowiedzialność przedsiębiorcy była ograniczana. Niedopuszczalne jest też takie kształtowanie stosunku prawnego łączącego przedsiębiorcę z konsumentem, że konsument musi spełniać swoje świadczenie, natomiast równocześnie przedsiębiorca z obowiązku takiego zostaje zwolniony bez negatywnych dla niego konsekwencji finansowych, bądź gdy konsekwencje te są niewspółmierne do poniesionej przez konsumenta szkody. Kwestionowany zapis jest niezgodny z art. 385¹ § 1, który stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeśli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Postanowienie to nosi

także znamiona klauzuli niezgodnej z art. 385³ pkt 2 Kc, na mocy którego za niedozwolone uznaje się klauzule które wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 408 (wyrok SOKiK z dnia 31 stycznia 2005r. sygn. akt XVII AmC 59/04) od dnia 5 maja 2005r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: „*Dostawca sygnału nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody poniesione bezpośrednio lub pośrednio przez biorcę sygnału, będące następstwem korzystania lub niemożności korzystania z usług (...)*”.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 424 (wyrok SOKiK z dnia 16 lutego 2005r. sygn. akt XVII AmC 40/04) od dnia 5 maja 2005r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: „*Operator nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody poniesione przez Abonenta z tytułu użytkowania usługi DDI, w tym np. za utratę danych, nieprawidłowe funkcjonowanie komputera oraz inne uszkodzenia mające związek z połączeniem Abonenta do Internetu*”.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 602 (wyrok SOKiK z dnia 17 października 2005r. sygn. akt XVII AmC 75/04) od dnia 2 grudnia 2005r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: „*Operator nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody poniesione przez abonenta w wyniku utraty danych lub opóźnienia w przesyłaniu danych, które spowodowane są brakiem transmisji, nieprawidłową transmisją, opóźnieniami lub przerwami w działaniu sieci (...)*”.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 639 (wyrok SOKiK z dnia 19 kwietnia 2005r. sygn. akt XVII AmC 23/05) od dnia 3 kwietnia 2006r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: „*Usługodawca nie ponosi żadnej odpowiedzialności za szkody i straty Abonentów wynikłe na skutek przerywania połączenia, braku połączenia, nieotrzymania poczty elektronicznej, braku dostępu do Internetu.*”

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 819 (wyrok SOKiK z dnia 8 czerwca 2006r. sygn. akt XVII AmC 125/05) od dnia 16 sierpnia 2006r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: „*Operator nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody poniesione przez Abonenta w wyniku utraty danych lub opóźnienia w otrzymaniu lub przesyłaniu transmisji, nieprawidłową lub powolną transmisję, opóźnieniami lub przerwami świadczenia Usług, a w szczególności na skutek takich czynności jak(...).*”

Zakres zapisu § 23 pkt 3 stosowanego przez przedsiębiorców regulaminu, mieści się w zakresie wpisanych do rejestru klauzul nr: 408, 424, 602, 639 i 819 dotyczących sytuacji próby wyłączenia odpowiedzialności wobec konsumentów przez operatorów. Jak wykazano powyżej w niniejszym przypadku zachowanie przedsiębiorców ma wpływ na zbiorowe interesy konsumentów.

Zauważyć należy, że Prezes Urzędu może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorców praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych bez względu na to, czy postanowienie uznane przez SOKiK za abuzywne było stosowane przez przedsiębiorców, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, czy też przez inny podmiot. Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 02. 12. 2005r. (sygn. akt VI ACa 760/05) wskazał, że zgodnie z art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t. j. Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.) praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest posługiwanie się postanowieniem wpisanym do rejestru w oderwaniu od zagadnienia, czy wpis do rejestru powstał w związku ze

stosowaniem wzorca umowy przez ten podmiot, co do którego bada się stosowanie praktyki. Sąd Apelacyjny orzekł, że naruszenie interesów konsumentów może nastąpić w wyniku działań podmiotów, które stosują klauzule abuzywne wpisane do rejestru, przy czym wpis do rejestru związany jest z działaniami innych kontrahentów konsumentów. Podobne twierdzenie Sąd Apelacyjny zawarł we wcześniejszym wyroku, tj. w orzeczeniu z dnia 29. 09. 2005r. (sygn. akt VI ACa 381/05), gdzie przywołując stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 19. 12. 2003r. III CZP 95/03 (OSNC 2005/2/25), wskazał, że wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ Kpc, od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich. Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK wyrażonym w wyroku z dnia 25. 05. 2005r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwoloną postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych postanowień. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Trafność przedmiotowego rozstrzygnięcia SOKiK potwierdził Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 26. 04. 2006r. (sygn. akt VI ACa 1220/05). Stanowisko, zgodnie z którym stosowanie postanowień wzorców umowy o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem SOKiK i wpisanych do rejestru może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, potwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13. 07. 2006r. (sygn. III SZP 03/06). Pomimo, iż ww. orzeczenia sądów były wydane na gruncie ówczesnie obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2000r., to należy je uznać za aktualne także i pod rządami nowej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, która analogicznie reguluje rozważaną kwestię, z uwagi, na co brak jest podstaw do odmiennej oceny prawnej rozważanej kwestii.

W tych okolicznościach sprawy należało orzec, że zostało uprawdopodobnione, że w wyniku stosowania w regulaminie świadczenia usług niedozwolonego postanowienia wzorca umowy doszło do naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

W czasie trwania niniejszego postępowania przedsiębiorcy, w piśmie z dnia 14.01.2008r. (karta nr 3) oraz z dnia 05.05.2008r. (karta nr 67) oświadczyli, że zmodyfikowali w rozważnym zakresie stosowany przez siebie wzorzec. Zmieniony „Regulamin korzystania z usług telekomunikacyjnych S.C. Traco-Sat” nie zawiera kwestionowanej klauzuli (karty nr 40-41). Regulamin stosowany jest w nowo zawieranych umowach od dnia 2 stycznia 2008r. (dowód karty nr 35-57). Jednocześnie przedsiębiorcy zobowiązali się do wymiany umów zawartych z konsumentami do dnia 30 września 2008r. (karta nr 67), co dało podstawę do skorzystania w niniejszym przypadku z możliwości przewidzianej w art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

2. Drugi z postawionych zarzutów dotyczy posługiwania się w § 34 pkt 1 „Regulaminu Usług Telekomunikacyjnych świadczonych przez S.C. Traco-Sat ważny od ...05-2005” następującym postanowieniem – „Dostawca usług ponosi odpowiedzialność za szkody, jakie abonent poniósł w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem usług, wyłącznie w zakresie określonym w regulaminie. Odpowiedzialność dostawcy usług nie obejmuje utraconych przez abonenta korzyści.”

Według kwestionowanego zapisu przedsiębiorcy uznali, że w sytuacji niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, ponoszą odpowiedzialności za szkody jakie poniósł

abonent wyłącznie w zakresie określonym w regulaminie. W tym miejscu należy zauważyć, że stosownie do art. 104 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego do odpowiedzialności przedsiębiorców telekomunikacyjnych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie usługi telekomunikacyjnej stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. Stosując kwestionowany zapis regulaminu przedsiębiorcy w sposób bezprawny ograniczają prawa konsumentów, przez co godzą w zbiorowy interes konsumentów. Świadczenie przedsiębiorców jest zobowiązaniem ciągłym, a oni sami zobowiązani są do dostarczania sygnału z należytą starannością i ponoszą odpowiedzialność na zasadzie art. 471 Kc – za przerwy w dostawie sygnału spowodowane brakiem staranności.

Podobne zapisy stosowane przez innych przedsiębiorców uznano za klauzule abuzywne.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 680 (wyrok SOKiK z dnia 23 lutego 2005r. sygn. akt XVII Amc 3/04) od dnia 5 kwietnia 2006r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„PTK nie ponosi odpowiedzialności za zakłócenia w odbiorze programów telewizyjnych i radiowych rozprawdzanych w sieci telewizji kablowej wynikające z przyczyn niezależnych od PKT, a w szczególności występujących poza siecią.”* W uzasadnieniu tego wyroku SOKiK uznał, że „postanowienie to przyznaje operatorowi prawo do decydowania o tym gdzie leży przyczyna zakłócenia odbioru programów telewizyjnych i radiowych a co za tym idzie prawo do wyłączenia swojej odpowiedzialności za złą jakość programów udostępnianych abonentom. Kontrahent obowiązany jest do świadczenia usługi odpowiedniej jakości, przyznanie sobie prawa do określenia czy przyczyna leży po stronie operatora czy jest od niego niezależna, bez możliwości obiektywnego sprawdzenia przez abonenta tych okoliczności, narusza dobre obyczaje i interesy konsumenta, wypełniając tym samym przesłanki art. 385(3) pkt 2 i pkt 9 K.c.”.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 632 (wyrok SOKiK z dnia 17 listopada 2005r. sygn. akt XVII AmC 56/05) od dnia 3 kwietnia 2006r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„Poza roszczeniami wynikającymi z pkt 2,3 i 7 umowy stronom nie przysługują żadne roszczenia”*.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 668 (wyrok SOKiK z dnia 9 czerwca 2005r. sygn. akt XVII AmC 85/04) od dnia 5 kwietnia 2006r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„Usługobiorca zobowiązuje się nie rościć do Usługodawcy jakiegokolwiek zadośćuczynienia za ewentualne poczynione straty”*.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 1164 (wyrok SOKiK z dnia 12 marca 2007r. sygn. akt XVII AmC 1/07) od dnia 16 maja 2007r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: *„Usługodawca nie odpowiada m.in. za (...)g) szkody poniesione przez Abonenta w związku z korzystaniem lub niemożnością korzystania z usług, h) utratę danych, nie otrzymania danych, zmianę danych, brak dostępu do danych, nie autoryzowanie danych, niewłaściwe działanie sieci(...)”*.

Zakres zapisu § 34 pkt 1 stosowanego przez przedsiębiorców regulaminu, mieści się w zakresie wpisanych do rejestru klauzul nr: 632, 668, 680 i 1164 dotyczących sytuacji próby ograniczenia odpowiedzialności wobec konsumentów przez operatorów.

W tych okolicznościach sprawy należało orzec, że zostało uprawdopodobnione iż w wyniku stosowania w regulaminie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy doszło do naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

W czasie trwania niniejszego postępowania przedsiębiorcy, w piśmie z dnia 14.01.2008r. (karta nr 3) oraz z dnia 05.05.2008r. (karta nr 67) oświadczyli, że zmodyfikowali w rozważnym zakresie stosowany przez siebie wzorzec. Zmieniony „Regulamin korzystania z usług telekomunikacyjnych S.C. Traco-Sat” nie zawiera kwestionowanej klauzuli (karty nr

40-41). Regulamin stosowany jest w nowo zawieranych umowach od dnia 2 stycznia 2008r. (dowód karty nr 35-57). Jednocześnie przedsiębiorcy zobowiązali się do wymiany umów zawartych z konsumentami do dnia 30 września 2008r. (karta nr 67), co dało podstawę do skorzystania w niniejszym przypadku z możliwości przewidzianej w art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

3. Trzeci z postawionych przedsiębiorcy zarzutów dotyczy posługiwania się w § 26 pkt 2 „Regulaminu Usług Telekomunikacyjnych świadczonych przez S.C. Traco-Sat ważny od ...05-2005” postanowieniem – „Za okres przerwy w świadczeniu innej usługi wynikające z awarii trwającej dłużej niż 36 godzin abonentowi przysługuje prawo obniżenia opłaty abonamentowej w wysokości 1/30 za każdy dzień braku sygnału” oraz § 37 regulaminu – „Krótkotrwałe, nie trwające zwykle dłużej niż 36 godzin w miesiącu, przerwy w możliwości korzystania z usług związane z prowadzeniem przez dostawcę usług niezbędnymi pracami konserwacyjnymi sprzętu lub innymi uzasadnionymi przyczynami, nie stanowi naruszenia umowy abonenckiej.”

Stosowane przez przedsiębiorców zapisy wypełniają dyspozycję i są niezgodne z art. 385(3) pkt 2 i 22 Kc. Jak wynika z kwestionowanego zapisu § 26 pkt 2 oraz § 37 regulaminu, przedsiębiorcy uznali, że mogą pobierać lub pobierają od konsumentów wynagrodzenie za świadczenie usług telekomunikacyjnych w sytuacji gdy tych usług faktycznie nie świadczą. Niedopuszczalne jest takie kształtowanie stosunku prawnego łączącego przedsiębiorcę z konsumentem, że konsument musi spełniać swoje świadczenie, natomiast równocześnie przedsiębiorca z obowiązku takiego zostaje zwolniony bez negatywnych dla niego konsekwencji finansowych, bądź gdy konsekwencje te są niewspółmierne do poniesionej przez konsumenta szkody. Kwestionowany zapis jest niezgodny z art. 385¹ § 1, który stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeśli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Zauważyć należy, że w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 502 (wyrok SOKiK z dnia 22 czerwca 2005r. sygn. akt XVII Amc 52/04) od dnia 25 sierpnia 2005r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: „*Za okres braku sygnału wynikającego z awarii trwającej dłużej niż dwa kolejne dni Abonentowi przysługuje prawo do obniżenia opłaty miesięcznej o 1/30 za każdy następny dzień*”.

W rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod numerem 1210 (wyrok SOKiK z dnia 9 listopada 2005r. sygn. akt XVII Amc 74/04) od dnia 22 sierpnia 2007r. umieszczona jest klauzula abuzywna następującej treści: „*Jeżeli przerwy w świadczeniu Usługi Radia i Telewizji Kablowej wystąpiły z ważnych przyczyn, a ich łączny czas w okresie rozliczeniowym był krótszy od 48 godzin, rekompensata Abonentowi nie przysługuje*”.

Zakres kwestionowanego zapisu wzorca umowy i regulaminu mieści się w zakresie wpisanej do rejestru klauzuli nr 502 i nr 1210.

W tych okolicznościach sprawy należało orzec, że zostało uprawdopodobnione, iż w wyniku stosowania w umowach z konsumentami niedozwolonego postanowienia wzorca umowy doszło do naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

W czasie trwania niniejszego postępowania przedsiębiorcy, w piśmie z dnia 14.01.2008r. (karta nr 3) oraz z dnia 05.05.2008r. (karta nr 67) oświadczyli, że zmodyfikowali w rozważnym zakresie stosowany przez siebie wzorzec. Regulamin świadczenia usług (karty nr 40-41) jest integralną częścią umowy i po zmianach nie zawiera już klauzuli kwestionowanej

w punkcie I.3 sentencji decyzji. Zmieniona umowa abonencka stosowana od 02.01.2008r. (karta nr 36) w części nazwanej „Postanowienia wspólne” w § 2 pkt 10 zawiera zapis cyt: „Za każdy dzień przerwy w świadczeniu Usługi, wynikający z przyczyn leżących po stronie Operatora, Abonentowi przysługuje zwrot 1/30 miesięcznej opłaty za Abonament. Dodatkowo Abonentowi przysługuje z tytułu niedotrzymania z winy Operatora, określonego w Umowie Abonenckiej terminu rozpoczęcia świadczenia Usługi telefonicznej, odszkodowanie w formie kary umownej w wysokości 1/30 miesięcznej Opłaty abonamentowej, określonej w Umowie Abonenckiej”. W § 24 pkt 1 i pkt 2 regulaminu przedsiębiorcy wprowadzili zapis cyt: „W przypadku niewłaściwego dostępu do Usługi, powstałego z winy Operatora, za każdy dzień przerwy w świadczeniu Usługi Abonentowi przysługuje odszkodowanie w wysokości 1/15 średniej opłaty miesięcznej liczonej według rachunków z ostatnich trzech okresów rozliczeniowych, jednak za okres nie dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy. Odszkodowanie nie przysługuje, jeżeli w okresie rozliczeniowym łączny czas przerwy był krótszy od 36 godzin. Niezależnie od odszkodowania, za każdy dzień, w którym nastąpiła przerwa w świadczeniu usługi telefonii Traco-Sat trwająca dłużej niż 12 godzin, Abonentowi przysługuje zwrot 1/30 miesięcznej opłaty abonamentowej”.

Po zmianie wzorców umowy przedsiębiorcy wzorując się na regulacji zawartej w art. 105 Prawa telekomunikacyjnego, dotyczącej odpowiedzialności przedsiębiorcy wyznaczonego, przyjęli zasadę, za każdy dzień przerwy w dostarczaniu sygnału konsumentom przysługuje zwrot 1/30 abonamentu oraz w określonych sytuacjach odszkodowanie w wysokości 1/15 średniej opłaty.

W przedmiotowej sprawie oprócz zwracanej, niewykorzystanej części abonamentu przedsiębiorcy zobowiązali się zapłacić konsumentom wyraźnie określone odszkodowanie, które pełni funkcję kary umownej. Sąd Apelacyjny w Białymstoku (wyrok w dnia 28.07.2005r. sygn. akt I ACa 368/2005; OSA 2006/6 poz. 19 str. 66) orzekł, że „kara umowna jest surogatem odszkodowania za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania niepieniężnego (art. 483 § 1 kc)”. SOKiK zajął stanowisko (wyrok z dnia 13.06.2005r. sygn. akt XVII Ama 20/2004; Wokanda 2006/3 str. 56), że w umowach z konsumentami zastrzegana we wzorcu umowy kara umowna musi pozostawać we współmiernej wysokości do ponoszonej zwykle szkody.

Wprowadzone przez przedsiębiorców zapisy zabezpieczają interesy konsumentów w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi telekomunikacyjnej. Regulamin jest integralną częścią umowy i stosowany jest w nowo zawieranych umowach od dnia 2 stycznia 2008r. (dowód karty nr 35-57). Jednocześnie przedsiębiorcy zobowiązali się do wymiany umów zawartych z konsumentami, której integralną częścią jest regulamin, w terminie do dnia 30 września 2008r. (karta nr 67), co dało podstawę do skorzystania w niniejszym przypadku z możliwości przewidzianej w art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

4. Czwarty z postawionych przedsiębiorcom w toku niniejszego postępowania zarzutów dotyczy naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji w zakresie obejmującym nazwę dostawcy usług telekomunikacyjnych. Obowiązek podawania w umowie o świadczenie usług telekomunikacyjnych nazwy dostawcy tych usług wynika z art. 56 ust. 3 pkt 1 Prawa telekomunikacyjnego. Obowiązek podania w regulaminie świadczenia usług telekomunikacyjnych nazwy dostawcy usług wynika z art. 60 pkt 1 Prawa telekomunikacyjnego. Zważyć trzeba, że nazwę, o której mowa w przywołanym przepisie należy utożsamiać z firmą, której regulacja prawna jest zawarta w art. 43² i n. ustawy Kodeks cywilny. Stosownie do obowiązujących w tym zakresie przepisów kodeksowych przedsiębiorcy działają pod firmą, która powinna się odróżniać od firm innych przedsiębiorców i nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy.

Firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko, które dodatkowo mogą być uzupełniane np. o pseudonim, określenia wskazujące na przedmiot działalności lub miejsce jej prowadzenia. Z powyższego wynika, że przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi muszą podawać swoje imię i nazwisko, a jeśli posługują się dodatkowymi oznaczeniami, także i te oznaczenia. W rozważanym przypadku przedsiębiorcy ograniczyli się jedynie do podawania w umowach dodatkowego oznaczenia, pod jakim prowadzą działalność gospodarczą, lecz nie wskazywali imienia i nazwiska. Praktyka taka może niekorzystnie wpływać na pozycję konsumentów w ten sposób, że nie posiadają oni wiedzy na temat tego, kto faktycznie jest drugą stroną umowy. Pełna identyfikacja kontrahenta jest niezbędna np. w sytuacji, gdy dochodzi do sporu i konsument kieruje sprawę na drogę sądową. W przypadku, gdy nie dysponuje on niezbędnym zakresem informacji, nie będzie on mógł np. prawidłowo sporządzić pozwu. Wszystkie przekazywane konsumentom informacje powinny być rzetelne, prawdziwe i pełne. Na gruncie przedstawionych ustaleń, jak i ustaleń w zakresie oddziaływania przedsiębiorców ich zachowania na zbiorowe interesy konsumentów, za uprawdopodobnione uznać należy, że w rozważanej sprawie doszło do naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w tym punkcie decyzji.

Mając na uwadze podjęte przez przedsiębiorców działania polegające na uzupełnieniu stosowanego wzorca umowy o ich imiona i nazwiska oraz ze względu na złożone przez nich zobowiązanie do zaniechania stosowania zarzucanej im praktyki w odniesieniu do konsumentów, z którymi zawarto umowy przed zmianą wzorca umowy, uzasadnione i celowe jest zastosowanie w niniejszym przypadku możliwości jaką daje art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W tych okolicznościach sprawy zdecydowano o nałożeniu na przedsiębiorców obowiązku wykonania określonego przez nich zobowiązania, co ma nastąpić do dnia 30 września 2008 roku.

Stosownie do art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w decyzji wydawanej na podstawie art. 28 ust. 1 tej ustawy, Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązania. W swoich pismach z dnia 14.01.2008r. (karta nr 3) oraz z dnia 05.05.2008r. (karta nr 67) przedsiębiorcy zobowiązali się do wymiany umów zawartych z konsumentami w terminie do 30 września 2008r. Mając jednak na względzie to, że przedsiębiorcy dobrowolnie zadeklarował modyfikację obowiązujących umów w takim terminie zdecydowano o nałożeniu na nich obowiązku wykonania podjętego zobowiązania w zadeklarowanym przez nich terminie. Mając na względzie powyższe okoliczności orzeczono, jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

II. Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w przypadku, gdy wydaje się decyzję na podstawie art. 28 ust. 1 tej ustawy, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązania. Kierując się powyższą regulacją nakazuje się Maciejowi K. i Ryszardowi R. wspólnikom spółki cywilnej o nazwie TRACO-SAT prowadzącym działalność gospodarczą pod adresem Kędzierzyn-Koźle - złożyć Prezesowi Urzędu informacje o stopniu realizacji zobowiązania w terminie do 30 października 2008 r. Aby uczynić zadość niniejszemu obowiązkowi należy przedłożyć informację na temat tego, ile umów z konsumentami o świadczenie usług telekomunikacyjnych należało zmienić wykonując nakaz określony w punkcie I niniejszej decyzji. W celu realizacji niniejszego obowiązku należy też wskazać, do ilu konsumentów, których umowy wymagają zmiany w niniejszym trybie przesłano dokumenty obejmujące zmodyfikowane regulacje. Szczegółowo należy opisać, czy konsumenci otrzymali do akceptacji całe zmodyfikowane wzorce, czy też dokumenty obejmujące wyłącznie zmieniane fragmenty. Aby udokumentować powyższe należy przesłać przykładowe pismo kierowane do konsumenta w związku z dokonywanymi zmianami oraz

wszystkie dokumenty, jakie zostały mu przekazane. Zaznaczyć należy, że konkretny termin podpisania zmienionych wzorców przez konsumentów zależy zasadniczo od ich woli. Mając na uwadze to, że zmiana regulacji poszczególnych umów musi przebiegać zgodnie z przepisami art. 384¹ Kc oraz art. 59 i 61 Prawa telekomunikacyjnego Prezes Urzędu oczekuje na informacje dotyczące stopnia realizacji zobowiązania przez przedsiębiorców, co ma polegać na przesłaniu konsumentom stosownych informacji i dokumentów.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

DYREKTOR DELEGATURY
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW W KATOWICACH

Maciej Fragsztajn